

Ο Άγιος νεοϊερομάρτυς Νεόφυτος ο Κρης

[Ορθοδοξία](#) / [Αγιολογία](#)

Βίος του Αγίου Ιερομάρτυρος Νεοφύτου του Κρητός

Όπως το λυχνάρι δεν μπορεί να κρυφτεί κάτω από το μόδιο, το ίδιο δεν μπορούν κρυφτούν και οι φωτισμένες πράξεις του Αγίου Ιερομάρτυρος Νεοφύτου του Κρητός, ο οποίος υπήρξε Μητροπολίτης Ρουμανίας από το 1738 έως τη μέρα του μαρτυρίου του, στις 16 Ιουνίου του 1753. Ωστόσο, ο βίος και η δράση του είναι λιγότερο γνωστά από άλλους μεγάλους λογίους του 18ου αιώνα.

Ο Άγιος ιεράρχης είλκυε την καταγωγή του από την μεγαλόνησο της Κρήτης, γεννημένος το 1690. Μορφώθηκε μέσα σε ένα όχι ιδανικό πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο μιας και η ιδιαίτερη πατρίδα του είχε μια εικοσαετία και που βρέθηκε κάτω από τον οθωμανικό ζυγό. Το γεγονός αυτό όμως δεν τον εμπόδισε, αλλά μάλλον συνέτεινε στο να αναδειχθεί ένας φλογερός κήρυκας του Ευαγγελίου

του Χριστού.

Ο ιερομόναχος Νεόφυτος ήλθε στη Μολδοβλαχία, ως δάσκαλος των παιδιών του ηγεμόνα Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Αυτή του η ιδιότητα, χάρη και στην παιδεία και πνευματική καλλιέργειά του, τον βοήθησε να εκλεγεί Τιτουλάριος Μητροπολίτης των Νυμφών της Λιχίας (27 Ιανουαρίου 1737) και μετά την προς Κύριον εκδημία του Μητροπολίτη Στεφάνου Β΄ της Βλαχίας, να διοριστεί, διάδοχός του στην έδρα του, Μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας, όχι με συνοδική εκλογή, αλλά με μετάθεση. Ωστόσο, ο Μητροπολίτης Νεόφυτος ο Κρης δεν έμοιαζε με εκείνους τους ιεράρχες και μοναχούς που χαρακτηρίστηκαν ως «ξένοι της χώρας και της καρδιάς και της γλώσσας του τόπου», και αδιάψευστη μαρτυρία γι' αυτό είναι η ουσιαστική συμμετοχή του στην ενίσχυση της πίστης και στην πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη της ρουμανικής κοινωνίας.

Ο Μητροπολίτης Νεόφυτος ο Κρης είναι ένας από τους κύριους υποστηρικτές της κατάργησης της «Ρωμανίας», ενός αρχαίου άδικου κοινωνικού θεσμού στις Ρουμανικές χώρες, που ήταν «θεσμός χωρίς ωφέλεια, ακόμη και με μεγάλη ζημιά για τη χριστιανική ψυχή, αφού οι εν Χριστώ αδελφοί μας δεν πρέπει να υπόκεινται

στον ζυγό της δουλείας». Μέχρι την κατάργηση του θεσμού αυτού, με τα δύο επίσημα έγγραφα της 1/12 Μαρτίου 1746 και της 5/16 Αυγούστου 1746, η αυξανόμενη φορολογία είχε προκαλέσει μαζική μετανάστευση των αγροτών, με 15.000 κατοίκους να περνούν τον Δούναβη μόνο από την Oltenia. Έτσι, η κατάργηση της «Ρωμανίας» είναι «η πρώτη πράξη στο έργο της σταδιακής, νομικής και υλικής απελευθέρωσης της αγροτικής τάξης».

Ο Άγιος Μητροπολίτης ήταν ιδιαίτερα ενεργός και στον πολιτιστικό τομέα, έχοντας σημαντικό ρόλο στη συνέχιση του έργου εισαγωγής της ρουμανικής γλώσσας στη λατρεία, μέσω της ίδρυσης του νέου τυπογραφείου της Μητροπόλεως Βουκουρεστίου. Έτσι, τυπώθηκαν στη γλώσσα του λαού πολυάριθμα βιβλία λατρείας και διδασκαλίας, μεταφρασμένα είτε από τα ελληνικά είτε από τα σλαβονικά, «για να κατευθύνουν και να οδηγήσουν στην απόκτηση της ουράνιας κληρονομιάς». Σε έναν από τους προλόγους των βιβλίων που εκδόθηκαν στο Βουκουρέστι, ο Μητροπολίτης Νεόφυτος παρομοιάζει το βιβλίο με «ένα πνευματικό άνθος, σε ένα κήπο γεμάτο ευωδέστατα άνθη του Ουρανού, που είναι πολύ λαμπρό και με την ευωδία των πολυτίμων καλύκων του και τη γέυση των καρπών του, θεραπεύει και ευφραίνει τις ψυχές μας· τέτοια άνθη μέχρι τώρα ούτε ρίζωσαν ούτε φύτρωσαν σε αυτόν τον κήπο».

Ο Άγιος Νεόφυτος υπήρξε πρόδρομος της ιστορικής έρευνας, από την οποία σήμερα έχουμε το πρώτο «Corpus» επιγραφών, χάρη στις πολύτιμες σημειώσεις για τη θρησκευτική και κοινωνική ζωή της ρουμανικής κοινωνίας από τα μέσα του 18ου αιώνα, στις οποίες προστίθενται πολλές ιστορικές σημειώσεις, γεωγραφικού και εθνογραφικού χαρακτήρα, αντιγραμμένες από βιβλία και επιγραφές, κατά τις δύο ποιμαντικές επισκέψεις του το 1746 και το 1747 στους νομούς της επισκοπής του. Και σε αυτές τις σημειώσεις αναδεικνύεται ο ποιμαντικός-ιεραποστολικός ζήλος του Κρητικού ιεράρχη στο κήρυγμα του Ευαγγελίου του Σωτήρος Χριστού και την πνευματική καθοδήγηση ιερέων και πιστών. Πολλοί ιστορικοί μιλούν για «ταύτιση του Μητροπολίτη Νεοφύτου με τα συμφέροντα του ρουμανικού λαού».

Όντας γνήσιος υπηρέτης του Χριστού, γι' αυτό δεν είχε άλλα ενδιαφέροντα παρά μόνο γνήσιο ζήλο για την ανάκληση κάθε ανθρώπου από το σκοτάδι στο φως, από την αμαρτία στην εγγύτητα προς τον Θεό.

Η εξαιρετική προσωπικότητα του Μητροπολίτη Νεοφύτου οδήγησε τον ηγεμόνα Γρηγόριο Γκίκα να εκδώσει, στις 17 Ιανουαρίου 1749, καταστατικό για την αναδιοργάνωση των σχολείων στο Βουκουρέστι, ώστε η Εκκλησία να στηρίξει οικονομικά την εκπαίδευση. Έτσι, ο Μητροπολίτης Νεόφυτος ο Κρητικός ορίστηκε «διαχειριστής των διδασκάλων», για να έχει «τη μέριμνα των σχολείων, εισπράττοντας από τους ιερείς της χώρας την ετήσια εισφορά, την οποία τους

όριζαν και μοιράζοντας τα εισπραττόμενα στους διδάσκοντες».

Φωτισμένος ως λόγιος και με επιστημονικό πνεύμα, ο Μητροπολίτης Νεόφυτος δεν ξέχασε τη διάδοση της παιδείας στο αγροτικό περιβάλλον, αποσκοπώντας στην καλλιέργεια το νου ώστε οι άνθρωποι να αναζητήσουν την αληθινή γνώση. Έτσι, ο ίδιος ίδρυσε ένα ρουμανικό σχολείο στο Μοναστήρι Buliga στο Πιτέστι, αλλά και ένα σχολείο στην Πάτροα με δωρεάν εκπαίδευση για παιδιά από την ύπαιθρο, και τα χρήματα για την συντήρησή τους τα έβγαζε από τα έσοδα των τελωνείων της ετήσιας έκθεσης στην Πάτροα: «Όχι μόνο η Θεία Θεολογία, αλλά και η φιλοσοφία που ερευνά το φυσικό, είναι αναγκαία καθώς μας υποδεικνύει ενώπιον του Θεού αυτό που πρέπει να πράξουμε έχοντας μία αληθινή ισορροπία στις ενέργειές μας και κατεύθυνση προς τελειοποίηση όλης της ύπαρξής μας».

Ο ποιμαντικός ζήλος του Μητροπολίτου Νεοφύτου φάνηκε και από τη συμμετοχή του στο κίνημα κατά του ηγεμόνα Ματθαίου Γκίκα (1752-1753), ο οποίος κακομεταχειριζόταν τον ρουμανικό λαό μέσω της αύξησης των φόρων: «Ο Νεόφυτος [...] διέταξε να χτυπήσουν οι καμπάνες και μαζεύοντας όλο το λαό του Βουκουρεστίου, πήρε το σταυρό στο χέρι του και φώναξε: "Ακολουθήσέ με!" Πήγαν όλοι στον απεσταλμένο του σουλτάνου, στον οποίο παραπονέθηκαν για όλα τα παραπτώματα του ηγεμόνα. Μετά από αυτή την κίνηση, ο Ματθαίος Γκίκας μετατέθηκε από ηγεμόνας της Μολδαβίας». Λίγες μέρες μετά, στις 16 Ιουνίου 1753, ο Άγιος Μητροπολίτης Νεόφυτος πέρασε στη βασιλεία του Θεού, έχοντας δηλητηριαστεί.

PERMANENTLY_REMOVED